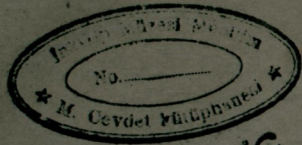

۲۶ تشرین اول ۱۹۱۸

صافی : ۶۶

اوجچی جلد

تذکره محبوسان

قبو سنك اوزرنده يكرې بش او توتز ساتيم قدر
پوپوكلكنده بر چغت قارتال ايله قلمده كي برجك
بدنمده تك قارتال وادي .

(۴) نيكدهده سونغوز بك جامعك قابوسنده

(۵) نيكدهده قلمهك برجده

پونلردن باشقه اهاليك (خونداخون) ديدكاري
نقيس وانسانى متحير ايده چك قدر صنعتي اولان
ترهك بخره نري و كرك اوستنده چغه قارتال وانسان
باشل قارتالار [**] و كرك كنارلرنده اوق ارسلان
رسملري وانسان باشلري كورولشدر . ترهك ساجوق
طرزنده كي سيوري و صاعلام قه سنك اوستنده ده مرون
(آي بيلدز) اولديني ده ذكر ايدم .

(۶) نيكدهده (خونداخون) تره سنده

پونلردن باشقه آرزومنده ساجوق طرزنده
بايله رق پوكنه قدر قاش برتاره اوزرنده بولنان
[**] بك اسكي زمانلرده كي (طوغول) ديلين
انسان باشل اساطيري قارتالار اوله جق .. ترهك
قبو سي اوزرنده كي كناهده شوكله لر اوقنه بيلدشدر :
« بنش اساطان شپده رك دنلنيا والدين كيغشرو
سنه اتى عشر وسبعه »

(۷) ارضومنده ساجوق مارزنده كي بر منارهده

برو آرمه اوله رق چغه قارتالده قولانوروز .
انصافي دورانه رق اووروپا ليرك چغه قارتالي بزون
آلدق نري ادعا قيه حك . چونكه آله و شيه پوقدر ؛
فقط هلال اوله ني كي - بغه قارتالي بزم باشقه لرلر دن
آلديعم زي ده فكر بدن اصلا كيچيمه حك .

عزت علوي

قوحامان بر ميخانه يدي . بازار كونلري تك باشنه
يدي اوقا شراب اچمه بيلن باباج سرخوشلر بوراسي
دولورورور ، كيجه ياريلر نه ، سباحله قادار غايدا
سباريله ، خورا كورونلوريله بزي اويوتورلوردي .

بر بازار آقشاي يكدن صوكره ، قوشطانوفه ؛
بزي بو كيجه پنه اوبوتايخقلر ، باري
بر بره كيشهك ...

دويم .

ترهيه ؟

مئلا دوقونوك اويته ! ذاتا بزي چاغبروب
دورور .

باشقه كيجه كيدهوز .

نچون بو كيجه كينيورز ؟

ديه صوردم . قوشطانوف كولدي .

سني بو كيجه بزم بر اسكي ديپلومانزه تقديم
ايدم حك ، بددي ، غايت آبي نوركه بيلير . كنجلكنده
استانبوله اوقومش .

ترهده ؟

بورده ! مسافر ...

اوده بائيو اچون گلش . اما بر كور ، باق .
تهيب ، تهيب ! تام « باي غايو » [*]

اقدام يكدن صوكرا قوشطانوف ميخانه ميدين
كاغد فلم ايستدي . بر مكتوب يازدي . « پوني
غوسبودن كيافزه كوتور ! » ديه آله و بردي .

[*] رومانعي قوستاطنين آله فوك ، مشهور قهرمان

خكاشنه

تو حاف بر ظلم

بيليم اسكي بر دره بكنك طوروني اولديم
اچونني ، بولغارستانده كزهر كن هب كندمي توز
بابامك چغتلكنده صانيم . ييشل سازلر آقرف ،
صيق كل بايغملري ، آلقاق تارلا چينلري ، كيش
تراچلي عيوس اولر ، آريا آتارلرني آتديران
اساوسز كليسلر ، باشلري دوشوك ضعيف سمرلي
باركيولر ، متفكر آشكار ، سمير بياض قازلر ،
حتي چامورلو پيس دوموزلريله روجه آستاندر .
صوبك باشنده چاماشيرلرني دوكن قايين چيلاق
بالديرلي قادينلري ، اويك اوكنده ازلي چوراني
ثورمن حدتلي فيزلري ، باطان كونش فونداقلى
نقته بوياركن بردن بره قارشيمه چيقاق « دوره
وهيجر ! » ديه بي سلاملان كويلري مسلكه
ازلدن طسانيم . بولغارستانك آك سوديكم برى
لازئشار ! كين سنه بائيو بهانه سيله پنه اوراده دم .
آرقداشم قوشطانوف نامنده كي مشهور سوسايلىستدي .
آقشاملري قصهك طيشنه برابر كرمكه چيقور ،
قوت اووا داغلرنيك اوزرنده طونوش بولوطلري
سبر ادييوردي . كيجه لر ، چارني ميداننده
دقونك خاندنه بررا اچمكه ، اسفاميل اويشامقله
كچيوردي . بو اسكي خاك آني اسكي طرزنده

اختیاری ده برادر ! بن اواری بیایم . بن قادر
دیده کیسه نورکاری بیایم ! دیووردی .
قوشطانوف منانی مناسبت اعتراض را بیتی . غوسپودین
نهایت :

— نورکارده هیچ بر شی ، هیچ بر فکر ،
هیچ بر ایدآل پوردر . یالکز بر شی واردر .
دیدی .

ایکیمزده بردن صورتی :

— نه ؟

— تعصب !

— ...

— اوت تعصب ! بن نورکرك بو تمصلرندن
بولغارستانده چوق استفاده ایتدم . آکر بو کون
حکومنده اولسم یتنه استفاده ایهردم . حتی
استانبولوف بن دای اولدیمه ایانیردی . دولتر
یکی تشکک ایتدیکی زمان بن اولماییم بولغارستان
بوکونکی بولغارستان اولمازدی . چونکه تورک
او قادر چوقدیکه ... مطلقا سورانیاده مساوی
کلهجکدک . قاپشاک یاریسده بر کون اونلردن
اولایلیردی . فقط بن ! فقط بن ...

قیصری وولانساک آلتندک آقارلی طوبیلور ،
قبای آلتلی کومنه وورارلی ، قوشطانوف کوستریور ،
« بو جاهل کتیرلر بزم قیتنری بیلرلر . اما تاریخ
کوردهجک . دیووردی . نورکرك تعصبندن ناسل
استفاده ایتدی . مراق ایتدم . سوردم :

— رجابهردم غوسپودین ! نورکرك تعصبندن
ناسل استفاده ایتدیکز ؟ بونی سولیمیکز ؟

— سولیم به ...

— تشکر ایدرم !

— دیدم .

قوشطانوفده مراق ایلیوردی . اختیار
وولانساک آلتندک آقارلی ، بوزنی پوروشدورا
پوروشدورا طویلادی . باغداش قوردی . جیندن
پووک بر طاباق چیقاردی . حاضر قایلن جیقارلردن
ایکیمزده ویردی . کندیده بر دانه یاقدی .
آکلتیرکن قافلسی ، قواری ، بوتون وجودنی
سارصیور ، آرا سیرا دیرلینه وورویوردی .

« ... استانبولوف چوجوقل آرقاداشیم .
« استانبولومه برابر اوقودق . حکومت تشکی
« ایتدیم قومیشارلر بر قونفره یاقدی . او وقت
بولغارستانک یالکز اسمی واردی . اهالی یاری
« یاری ، بلکه یاریزن زیادمی نورکدی . بو بر
« مستلایدی . بنسزلرلر بر « قونعام » دوشونو .
« پورلردی . بر کون استانبولوف بکا :

« — بو نورکاری نه یاهجفز ؟

« دیه سوردی . بن :

« فولای ! دیدم . جینی نورکایه کوندهررز .

« — ناسل کوندهرملیرن . هیچ برلرنی ،

« پوردرلی ترک ایدهرلری ؟

« دند .

پورده به ... دیه یاقیدیدی . کویلری آلتدیمه
کادک ؟

— خایر ، باتیو یانمه .

— آکلات سن بن کلامه ! آه بن حکومنده
اولسم ... سزغیق دیدیرتم ! نه ایسه اولطورک
باقلم ...

— ...

برر صدالیا چکدک . قارشیتنه اولطوردی .
قوشطانوفه :

— نه وار ، نه یوق ؟ سوله باقلم !

— دیدی .

— هیچ ! غوسپودین :

— ناسل هیچ ؟ سز یکی نورمه لر هریشک
آدنی « هیچ » قویدیکز .

— سوکرانی بر سوزدی . چایر کرزلی توله منن
بر آلهو کی یاریلیوردی .

— بوده کیم ؟ دیدی ، یی یامالردنی ؟

— خایر غوسپودین ، بو مار دکل ...

— یانه ؟

— نورک .

— تورکی ؟

— اوت ...

باشنده قایاق واردی . قوشطانوف شاقسولیر
صانیدی . کولدی . براز دوراقلادی . فقط قوشطانوف
تأمین ایتدیمه ایانیدی . بنده کولومسیوردم .

— نه آریور پوراده ؟

— بایویه کشش ، هم بن احباب .

— یوقنه سندهمی سوسالیستک ؟

— دیه بوزعه یاقدی .

— خایر !

— دیدم . قوشطانوف آیلیدی :

— او ناسیونالیست ، غوسپودین !

— هایدی بره اوغلان ! آکلتیرمیسک ؟
تورکده نه سوسالیست اولور ، نه ناسیونالیست ...

— دیه بر قهقهه آندی . انسان نه توحافدر .
بر تورک بو سوزی سولیمه بلکه هیچ آلتیرمازدم .

— فقط بر بولغارک بویه آزیق قهارنه بکزه بن بر
قهقهاله بو حقیقی باغریشی بن متاثرایتدی . غالیا
قیاردم .

— فقط غوسپودین ، چون اولاسین ، دیدم ،
ایشنه بن ناسیونالیست .

— نورک دکلیسک ؟

— اوت .

— اویله ایسه بر شی اولمازسک به اوغلم .
چون اولام ؟

— چونکه نورکسک به اوغلم .

— محایب !

— دیه دوداقلر می بوکدم . جانک صلیبدینی
قوشطانوفده کوردی . « آما غوسپودین ، بونلر
کنج نورکار ! » دیه تمیره قالمق ایتدی . فقط
اختیار دلووات قافلسه صلیبدینک کتمده ،

— سوکران بکا دوندی . مکونی کوندردیکی دیپلوماتک
حیاتی آکلتیمه باشلادی . اولا اختیلاجی
ایتن . سوکران پرتسک یاپیلیمه داخله مأموری
اولن . داهه سوکران مبعوث ... بر قاق آقیده
عدلیه ناظرانی ایتن ... استانبولوف آک عزیز
آرقداشارنمنش ...

— حاصل آتیقا بر حریف !

— دیووردی . کوروخچ آکلتسک . کیسه به
میدان ویرمز ؛ هارمه کندی سولیر . آوروپاک
دیپلوماتلری هیچ بکنمز . یسارقه « دوشونجه سر »
دیر . هله روسیاده قطعیاً عقی باشنده بر آدم
اولادیمه بیتلر ایدره .

— قوشطانوف آکلتیرکن خاچی کادی :

— غوسپودین ، سزکله ارقداشکیزی اولداسنه
چاغریور . کندیتسک وومازیمارلی طوئن . آشاخی به
ایته بهجک !

— دیدی .

— قاق نورموده ؟

— بر ...

— یالکز می ؟

— یالکز ...

— قوشطانوف خیزله قافیدی . قوله کیردی .
« هایدی بر اول زمان آدمی کورمیه ! » دیه بنی
چکدی . دار سردپاونن چیقیدق . بر نورموده اودا
حاکم آک عتشم اودایی اولاجیدی . جاده به یاقوردی .

— قایمی ایکی قنادلیدی . قوشطانوف بر مارش تمبوسی
مولنار کی وورمه باشلادی . « طبق طاق ، طبق
طاق ، طاق ، طاق ، طاق ! طبق طاق ، طبق طاق
طاق ، طاق ... »

— نه یاپیورسک ، دیدم ، قیزار .

— قوشطانوف :

— قورقا دیه کولدی . اولا براز صاغدر .
اونده بشن ایشیدیر . سوکران غایت شاقاجیدر .
جیدتدن اوقادار حظ ایتز .

— اچیرودن تورکجه قایلن بر سس عکس ایتدی :
« کیم ، به اوغلان ... »

— قوشطانوف یتنه کولدی :

— « بز » « تیپ » دیدیم . . . بولغارلر بیه
بولغارجه قونوشاز . سانکه حریفک انا دلی تورکجه ...
تورکجه دیپلوماتی لسانی سانیر . . .

— سوکران قاپنی ایتدی . بو اودا حقیقه
بر آز سولسوجهیدی . پیچره نرنده ستورن مای
بردرل واردی . دووارد فریاندله پوریک یاغلی
بویا باسما زسملری آسیلیدی . کسکین بر تورهردیور
قروسی بوزیزه چاریدی . هوا سیمیاق اولدنی حالده
جاملر اینیکدی . غوسپودین کیزاف کوشده کی دیوانه
اوطورمش ، اوستنه قیزمنی بر وولانساک آرتدینکی
آقارلی قارشیتندک قونلوه دایامشدی . صافالی
صاخی بیایض ، بوزی پ قیزیرییدی . بری کوروخچ
کیتیش بر قهقهه ، صاوروردی .

— اوغلان قوشطانوف ! سن نه آریورسک

« ایدرلر .

« دیدم . اینامادی . اوده بر قتل عام لازم
« فکرنه‌میدی . خالیوکه بو قتل عامه لایق اولان
« روملردی . چونکه باشقا تورلولو بولمارستاندن
« چیقارلاردی . نه‌کیم سوکرا یایلیدی . تورکره
« بوله قائله معامله به حاجت بوددی . بن‌بیلوردیمکه
« اولنارک آنک عزیز حیوانی تعمریلریدر . کوچوگکن
« آزارنده بودوم . فوشولریمز هپ نورکدی .
« بونلرک کیمسه غرضلری بوددی . حتی کندیلرینه
« او قادار کوتولک یایان روسلره بيله ختالی ایتزلر ،
« یارالیرینه صو ، ا کمک ، علاج بربرلردی .
« یوون حیوانلری ا قاراکتی بر تعصبن عبارتدی .
« ملا دومره فنا حالده غرضدیلر ! دوموزا بونه؟
« الهاک زوالی بر حیوانی ! نه انسانه هیچ بر
« ضرری دوقغاز ، کندی حالده برخلوگنیز ...
« فقط تورک بو زوالی حیوانه اوله غرضدرکه ...
« کوروگه یولری توربر بر ، شیطان کورمش کی
« قزار . او وقتک کنج بولمارلری ، یعنی بر
« مأمورینره داغیلرکن استانبولوه :
« « بن‌هیچ بولمار بولغانیا بربره کیده‌جیم .
« بر قاج سنده اوراسی یوون بولمارلاری یایانم !
« دیدم .
« فقط آوروپا؟ فقط آوروپا ! دیبه باشی
« صالادی . حالا بی قتل عاجی سالیوردی .
« « کیمسه‌نک بونی قانامایاجی !
« دیدم .
« او حالده نه یاباجسک ؟
« — نوحاف بر نلیم ...
« دیدم .
« — ناصل ؟
« دیدی . سولیلم . دهلی اورمانه قائمقام
« اولم . او وقت اوراده علاج ایچون اولسون
« برنک دانه بولمار بوددی . همین برعالمه ما کدونیا
« مهاجری کیتیردم . قصبه برلشدریم . کیزی
« تحصصاندن دورت لیرا وردم . اون اون بش
« دوموز تدارک ایشدریم . ما کدونیا به :
« — دوهورلریک آج ملوت . هیچ بر بشی
« ویرمه . سواقدره ، یاغدره ، تارلارده کندیلرینه
« بیجک بولسونلر !
« دیدم . دوموزلر قصبه یایلیدی . تورکرلک
« حالنی بر کورمه‌لیدی ... هبسی فنا حالده فیدیلر .
« یوون اختیاراتی ایرتی کون حضوره کادی .
« بولمارک دوموزلی سواقدره کزیور ،
« چشمه‌لرک بالالری کیرله‌تورلر . تارلاری آشیلورلر .
« بز بوکا تحمل ایدمه بر .
« دیدیلر . بن اولنره اوزون بر حریت تعلقی
« ایراد ایشدم . الهاک یارادتی خلوقلرک هیچ
« قساحتری اولدنیکی ، کچی ، اینک ، اوکوز ،
« ملاووق کچی دوموزلرکده حر یاشامق حقلی
« اولدنیکی سولیلم .
« — بز سزک قوبولرکده قزیور بی بز ؟
« دیدم . جواب ویرمدیلر . فقط آراتی

« دوموزلرک ایچدی چشمه‌دن صو آلاپوزلر ،
« دوموزلرک کزشدیکی یارلارده صوبوبوب
« یاغلاوب کورمه‌شیدیلر . آتی بدی آتی
« اینجده کوچوک سورو توریدی . همین یوون
« قصبه یایلادی . تورکرلر یاقدرلرک بو مخلوقلردن
« قوروتولوش یوق ، برر بر جرنه باشلادیلر . اولا
« آنک زنگیلر طاسی طارانی مولادی . مالاری
« تارلاری یوق بهاسنه صایبورلردی . بن حکومت
« نامه یوینه آلییوردم . استانبوله قانانی آتان بر
« ایکی هفته سوکرا همین افریالیکی گلوب آلییوردی .
« کویلدلرده قصبه‌لرک ارفاستدن آریلیورلردی .
« بن ها بره ما کدونیا مهاجری کیتیردیوردم .
« « اوزانمایم . بولوندم برده ایکی سنده بر
« تورک نفوسی قلادی . آوت تورک ... هبسی
« آتشی اوکندن قاجارمش کی یوزلرجه سته‌لک
« برلرندن بورلرندن اوزلاشیدیلر . اینجده هیچ
« بولمار بولغانیا تورک قصبه‌لرینه حکومت تم‌بولدیم
« اصولی تطبیق ایشدی . یعنی برعالمه ما کدونیا
« مهاجری ، کوچوک بر سورو دوموز ...
« هبسی بر سته سوکرا یاری یاپیوردی .
« تم ایجادم اولان بو نوحاف ظلم استانبولوفک
« چوق خوشنه کیندی . بی نه وقت کورسه :
« — سن داهیک بره ... سن بیسیرقدن
« بو بوکک بره ...
« « دیبه یوگه صاریلیر ، آلتندن ثوریدی ،
« آوت ، بیسیرق اساس لورده ایچون
« تم کی بر چاره بولاماشدی . یوق لسانی‌قونو
« شدورمانی ، یوق مکشیری قانایی ... نه‌چیرکین
« نه وحشیجه حرکتلر ! ... خالیوکه ، بیام آما ،
« فراسیزلرکده تعصنه طوقنان طیبی برشی‌واردی .
« اونی کشف ایدوب تطبیق ایشیدی ، بر سنده
« بو ولایتلری آلمانلار بریدی . اون سته اول
« برتسورغه کینشدم . سازانوفله کوروشدم . معلومیا
« بو غلبه اورپاده دیپلمات درلر .
« — سز استانبولی آتی ایسته‌بورسکر ، دکچی ؟
« دیبه صوردم . هیچ تردد ایتدی .
« — آوت .
« دیبه باشنی صالادی .
« — او حالده استانبولی آتی چوق قولادیر .
« سزه اوکره‌تم !
« دیدم .
« — ناصل ؟
« دیدی .
« — سزک تصوراتیدیکرکی جهان حرب‌لرینه ،
« اوروپا عیارلرینه لوروم یوق ، ساده ، بیسط برسیستم !
« — ناصل !
« دیدی .
« — تورکرلری استانبولدن جرنه مجبور ایتک
« سوکرا برلرینه یاواش یاواش روس مهاجری
« کونده‌رمک . یکریمی بش سته اینجده استانبوله
« بر تورک قالماز خالص بر روس شهری اولور !
« دیدم .

« — فقط بو ناصل ممکن اولور ؟
« « دیبه تکرار سوردی .
« — غایت قولای !
« دیدم . تورکرلرک کور کورینه قارانتسیرلرین
« باشقا هیچ بر سیاسی فکرلری اولمادیغنی ، وطن
« بورده اوقاق ییلدماکارچی ، استانبولده هرورک
« محله‌سته برعالمه بولمار ، یاخود روس برلشدریوب
« یانلرینه سربست کزیمیلک شرطله برر سورو
« دوموز ویریلرجه آز قنده یوون تورکرلک چیل
« یاوروسی کی داغیلاجلرینی آکلادم . آشک !
« اینامادی ، آوت آشکک بری ... یاغترلرینه کوز
« دیدیکنی ملنک داهار روحنی ییلدیوردی . سیاسته
« کولدی . حتی سوزلرینی لطفه ظن ایشدی . بزم
« سیزه دیشک :
« — غوسبودن کبازف نه نوحاف آدم !
« ایلک دفعه کوروشدیکمز حالده غلبه‌شاق ایشدی !
« آوت آشک ! اورپاده ، هله روسیاده
« سیاستدن آکلایان بر تک آدم یوق ... هبسی
« آشک ، هبسی ....
« اختیاردیپلمات چیچارا چیچارا اوسته یاقیور ،
« هرده‌سند زورله برده‌لر یاقدریسور ، آشکی
« موقیتلرینی آکلانا کلانا بختیرمه‌یوردی . کیمه یاریسی
« یالاشدی . بن صیقیلوردم . قوشطافون اضطرارینی
« آکلادی . یاقی ایچون مساعده ایشدی . دومان
« دولو اودادن جیققدن ، طیشارده بکا دیندیک :
« — صاقیق سولیدکارنیک هبسنه نقطه‌سی نقطه‌سته
« ایناما .
« — یالانی سولیور ؟
« دیبه صوردم .
« — خایر .
« — نهی ؟
« — مبالغه ! ... اولنده بش فریاسنی چیقاردم ...
« ....
« اودامه چکیلیم . صوبوندم ، یاناهه اوزاندم .
« فقط کوزینه اوقو کیرمدی . آتشنش برعاه‌طرفی یاقیور
« سولوق سولوق ترلییوردم . یواش یاواش آشامدگی
« هورا کوروتلورلی ، غایدا سسلری کیلیدی .
« اطرافدکی خوروسلر قوتوبور ، صباح اولیوردی .
« اوبونق عزیمله کورلری صتی صتیقه قاپادم . یوزی
« قوبون دودم ، پس ، جلیر بر دوموز سوروسی
« اوگندن جسور اجدادیک ، بیکیک قان ، قارده‌شلرک
« صاف ملنک قاقوقلری دوشه‌رک ، آتلی آتالاری
« باماقفلرله صابلاناق ، ملولاری یوقلری ، قاضیلری
« قیزلری ، چولوقلری چوچوقلری بولاره دوله‌لرک بر
« چایین اوردوسی حالده قاجیشدقلرینی کورویور کی
« اولویوردم .
« آه ، آوت ، او کیمه هیچ اویویامادم !
« عمر سیفا لیریم
« میری : محمد طلعت
« استانبول - طنبین مطبعه‌سی